

РЕШЕНИЕ

№ 20365

гр. София, 09.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 171 СЪСТАВ, в публично заседание на девети ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ГАБРИЕЛА Д. ЛАЗАРОВА

при участието на секретаря МИНКА Х. БАШОВА
като разгледа докладваното от ГАБРИЕЛА Д. ЛАЗАРОВА Гражданско дело
№ 20221110160419 по описа за 2022 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на [чл. 235 и сл. ГПК](#).

Образувано е по искова молба, подадена от Е.М.Ч. срещу „КИИ БГ ЕАД, с която е предявен отрицателен установителен иск с правно основание чл. 124, ал. 1 ГПК за признаване за установено между страните, че ищецът не дължи на ответника сумите, за които е издаден изпълнителен лист от 21.01.2014 г. по ч. гр. д. № .../.... г. по описа на Софийски районен съд: 1 638,02 лв. – главница, ведно със законна лихва от 15.11.2013 г. до изплащане на вземането, такса в размер на 358,81 лв., лихва за забава в размер на 216,33 лв. за периода 20.07.2012 г. – 12.11.2013 г. и 144,16 лв. – разноски, тъй като няма качеството на наследник на починалия длъжник по изпълнителния лист – Г.И.Г..

Ищецът твърди, че на 29.06.2022 г. е получил от ЧСИ А.Б.в покана за доброволно изпълнение на вземания, установени с изпълнителен лист от 21.01.2014 г. по ч. гр. д. № .../.... г. по описа на Софийски районен съд. Размера на претендираните суми и информацията относно изпълнителния лист са уточнени със съобщение от 08.07.2022 г. Поддържа, че при справка по изпълнителното дело е установила, че същото е образувано от ответника срещу Г.И.Г. – нейн син, починал на 13.12.2020 г., като в молбата за образуване на делото е направено искане да бъдат конституирани неговите наследници. Изложени са доводи, че ищеца няма качеството на наследник на първоначалния длъжник, тъй като негови наследници по закон са децата му – М.Г.Г. и Е.Г.Г., които не са направили откази от наследство. Поддържа, че е уведомила частния съдебен изпълнител за сочените обстоятелства, но ѝ е било отговорено, че такава е волята на вискателя. Съобразно изложеното е направено искане съдът да признае за установено по отношение на ответника, че ищеца не дължи сумите, за които е издаден изпълнителния лист ит , тъй като няма качеството на наследник на починалия първоначален длъжник.

В указания законоустановен срок по реда на чл. 131, ал. 1 ГПК е постъпил писмен отговор от ответника, в който са изложени доводи за недопустимост и неоснователност на предявения иск. Твърди се, че в края на 2021 г. ответникът е

установил, че длъжника Г.И.Г. е починал, в резултат на което е поискал констатиране на неговите наследници по делото. Сочил се, че на 08.02.2022 г. производството по изпълнителното дело е прекратено спрямо М.Г.Г. поради депозиран отказ от наследство. На 31.03.2022 г. делото е прекратено на основание чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК. Твърди се, че по молба на вискателя е образувано ново изпълнително дело № 205/2022 г. спрямо Георги Иванов Иванов – починалия длъжник. С оглед изложеното се поддържа, че ответника в нито един момент не е предприемал и насочвал изпълнението срещу ищеца. Твърди се, че предвид липсата на информация за вписан отказ от наследство от Е.Г.Г., причина за конституирането на ищцата като длъжник вероятно е техническа грешка от страна на служители на ЧСИ. Съобразно изложените доводи се иска съда да приеме, че предявената искова претенция е недопустима, или ако е допустима – че е неоснователна и предявеният иск да бъде отхвърлен. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Съдът, като прецени доводите на страните и като обсъди събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност на основание чл. 235, ал. 2 от ГПК, и по свое вътрешно убеждение, на основание чл. 12 ГПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Предмет на делото е отрицателен установителен иск с правно основание чл. 124, ал. 1 ГПК за признаване за установено спрямо страните, че Е.М.Ч. не дължи на „КИИ БГ ЕАД сумите, за които е издаден изпълнителен лист от 21.01.2014 г. по ч. гр. д. № .../.... г. по описа на Софийски районен съд, тъй като няма качеството на наследник на починалия длъжник.

По допустимостта на предявения иск:

По аргумент от чл. 124, ал. 1 ГПК, всеки може да предяви иск, за да възстанови правото си, когато то е нарушено, или за да установи съществуването или несъществуването на едно правно отношение или на едно право, когато има интерес от това. Съдът намира, че с оглед изложените фактически твърдения в исковата молба за предприети спрямо ищеца действия за принудително събиране на вземания по процесния изпълнителен лист по изпълнително дело № .../2022 г. по описа на ЧСИ А.Б.в, с рег. № 850 на КЧСИ, за ищеца е налице правен интерес от установяване на несъществуването на права на кредитора по изпълнителния лист спрямо него. В тази връзка настоящият съдебен състав съобрази константната съдебна практика на ВКС, съгласно която за едно лице съществува правен интерес да установи качеството си наследник на определен наследодател, т. е. наличие на наследствено правоотношение, тъй като посредством това решение ще се легитимира занапред като наследник на този наследодател във всички случаи на оспорване на правата му. Наследственото правоотношение касае цялото имущество на наследодателя, а не само отделни такива, за които е възникнал спор за кръга на наследниците. Ако бъде отречено правото на предявяване на установителен иск за наличието на наследствено правоотношение, то този спор ще трябва да бъде разрешаван отново при последващо оспорване на правата върху други имущества на наследодателя или върху произтичащи от наследяването вземания /в този смисъл: решение № 110 от 18.11.2008 г. по гр. д. № 4212/2007 г. на I г. о, постановено по реда на ГПК, определение № 159 от 8.07.2016 г. на ВКС по ч. гр. д. № г., II г. о., ГК и др./ Посочените разяснения съдът намира за относими и към хипотезата на предявен отрицателен установителен иск. Предвид изложеното, съдът намира релевираните доводи от ответника за недопустимост на предявения иск за неоснователни.

По основателността на предявения иск:

В производство по предявен отрицателен установителен иск с правно основание чл. 124, ал. 1 ГПК в доказателствена тежест на ищеца е да установи фактите, от които

произтича правния му интерес, а в тежест на ответника е установяването, при условията на пълно и главно доказване, на фактическите обстоятелства, от които произтича отричаното право. По аргумент от разпоредбата на чл. 154 ГПК, всяка страна носи тежестта да докаже фактите, от които извлича изгодни за себе си правни последици.

С постановено по делото определение № 27605/07.08.2023 г. /л. 43 и сл. от делото/ съдът е разпределил доказателствената тежест, като е указал, че в доказателствена тежест на ищеца е установи, че въз основа на изпълнителен лист от 21.01.2014 г. по ч.гр.д. № .../.... г. по описа на СРС, за следните суми: 1638,02 лв., ведно със законна лихва от 15.11.2013 г. до изплащане на вземането, такса в размер на 358,81 лв., лихва за забава в размер на 216,33 лв. за периода 20.07.2012 г. – 12.11.2013 г. и 144, 16 лв. разноси, по молба на ответника е конструирана като длъжник по изпълнително дело № по описа на ЧСИ А.Б.в, с рег. № 850 на КЧСИ, както и че наследници по закон на първоначалния длъжник – Г.И.Г., са други лица. В доказателствена тежест на ответника е да установи, че Евгения М. Ч. е наследник по закон на Г.И.Г..

От материалите по делото се установява, че по ч.гр.д. № .../.... г. по описа на Софийски районен съд, Второ Гражданско отделение, е издаден изпълнителен лист от 21.01.2014 г. /л. 4 от делото/ срещу длъжника Г.И.Г., ЕГН *****, за посочените в исковата молба суми. Изпълнителния лист е издаден в полза на „БНП ППФ ЕАД, като с договор за цесия от 22.04.2016 г. вземанията по него са прехвърлени на ответника.

От представените по делото справка от Национална база данни „Население” от 04.05.2022 г. и Удостоверение за наследници от 23.05.2022 г. /л. 5 и л. 6 от делото/ се установява, че длъжникът Г.И.Г., ЕГН *****, е починал на 13.12.2020 г., като е оставил живи роднини, както следва: М.Г.Г. – дъщеря, Е.Г.Г. – син, Е. М. Ч. – майка, Зоя Иванова Ватева – сестра.

Не е спорно по делото и от представените писмени доказателства – заверен препис от изпълнително дело № по описа на ЧСИ А.Б.в, с рег. № 850 на КЧСИ, се установява, че ищцата е конституирана, в качеството на наследник на починалия длъжник Г.И.Г. и срещу нея са предприети изпълнителни действия за събиране на вземанията по издадения срещу него на 21.01.2014 г. изпълнителен лист.

Видно от представеното Удостоверение за наследници от 23.05.2022 г. /л. 6 от делото/, негови наследници по закон са двете му деца М.Г.Г. – дъщеря, и Е.Г.Г. – син.

От материалите по горепосоченото изпълнително дело се установява, че със съобщение с изх. № 10739/04.05.2022 г. /л. 20 от и.д./ ЧСИ А.Б.в е изискал справка от СО за удостоверение за следващ ред наследници на починалия длъжник Г.И.Г..

На 27.05.2022 г. в кантората на частния съдебен изпълнител е получен отговор от СО /л. 22 от и.д./, че няма данни за откази от наследство, поради което не може да бъде представено удостоверение за следващ ред наследници. Към писмото е приложено удостоверение за наследници от 23.05.2022 г., видно от което като наследници на починалия длъжник се легитимират неговите деца.

Независимо от получената информация, от ЧСИ Б са предприети действия по принудително събиране на вземанията по издадения изпълнителен лист от 21.01.2014 г. срещу ищцата, като е наложен запор върху нейни вземания по банкови сметки.

Във връзка с установяването на лицата, които имат качеството на наследници на починалия длъжник, следва да се посочи, че наследственото правоотношение представлява съвкупност от права и задължения, но то възниква в полза на онзи правен субект, комуто закона придава качеството на наследник. Удостоверяването на това качество се извършва по строго определен ред, чрез издаване от административен орган на официален документ – удостоверение за смъртта на починалото лице и за

неговите наследници. Наследственото правоотношение възниква от момента на смъртта на едно лице, но кое лице е страна по това правоотношение и носител на качеството наследник, се удостоверява по административен ред.

По аргумент от чл. 5, ал. 1 ЗН, *децата* на починалия наследяват по равни части. В чл. 6 от ЗН е посочено, че когато починалият не е оставил деца или други низходящи, наследяват поравно родителите или оня от тях, който е жив.

В процесния случай от материалите по делото се установява, че починалият длъжник има деца, т.е. неговата майка *не се легитимира* като негов наследник. От материалите по приобщеното към доказателствената съвкупност по делото изпълнително дело № по описа на ЧСИ А.Б.в се установява, че дъщерята на починалия длъжник – М.Г.Г., с ЕГН *****, е депозирала отказ от наследство, т.е. няма качеството на негов наследник.

Съществено за изхода на спора е обстоятелството, че от материалите по същото изпълнително дело - № по описа на ЧСИ А.Б.в, съдът приема за установено, че Е.Г.Г., ЕГН ***** – син на починалия длъжник, *е приел наследството на баща си*. Извод в тази насока следва от депозираните молби до ЧСИ Б от 18.02.2022 г. /л. 92 от изпълнителното дело/ и от 30.03.2022 г. /л. 95 от изпълнителното дело/, които са депозирани от негово име, *в качеството на наследник* на Г.И.Г., което негово качество изрично е посочено в същите. Извод в тази насока следва и от приложеното по делото пълномощно /л. 96 от изпълнителното дело/, с което е упълномощил адв. Н. Р. да го представлява по изпълнителното дело.

Предвид изложеното, съдът намира, че към датата на депозиране на исковата молба ищцата не се легитимира като наследник на починалия длъжник по процесния изпълнителен лист от 21.01.2014 г., тъй като негов наследник по закон се явява сина му Е.Г.Г., по отношение на който са налице данни, че е приел наследството на баща си към датата на предявяване разглежданата искова претенция. В тази връзка съдът съобрази и разпоредбата на чл. 49, ал. 2 ЗН, съгласно която приемане на наследството има и когато наследникът извърши действие, което несъмнено предполага неговото намерение да приеме наследството, каквото в процесния случай се явява упълномощаването на адвокат, който да го представлява, в качеството на страна по дело, в качеството на наследник на починалия му баща, включително и извършването на действия, в качеството на такъв – депозирането на молби за прекратяване на делото и за снабдяване с книжа. В този смисъл е и константната съдебна практика на ВКС, съгласно която е налице мълчаливо приемане на наследството при извършване на фактически или правни действия от наследника, които несъмнено предполагат неговото намерение да приеме наследството. Действията не трябва да са двусмислени, т.е. от тях да е възможно да се направят и други изводи, както е при ползуване на обикновената покъщнина, с която си служат членовете на семейството, или действия по обикновено управление на наследството, като законът предвижда при всеки конкретен случай съдът да прецени дали извършените действия сочат на воля за приемане на наследството, т.е. касае се за фактически въпрос, различен за всеки отделен казус /в този смисъл: решение № 395 от 4.11.2010 г. на ВКС по гр. д. № 309/2010 г., II г. о., ГК и др./.

В обобщение, при така установените факти, настоящият съдебен състав намира, че предявеният отрицателен установителен иск за признаване на установено спрямо ответника, че ищецът не му дължи суми по процесния изпълнителен лист, е основателен и следва да бъде уважен.

По разноските:

При този изход на спора и на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, право на разноси

има ищеца, от който се претендират такива в размер на 95 лв. – държавна такса, 445 лв. – адвокатско възнаграждение. От ответника е релевирано възражение по чл. 78, ал. 5 ГПК за прекомерност на претендирания от насрещната страна адвокатски хонорар, което с оглед правната и фактическа сложност на делото, съдът намира за основателно, поради което в полза на ищеца следва да бъде присъден такъв в минималния размер от 396 лв., предвиден в Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения в приложимата редакция към датата на сключване на договора за правна защита и съдействие – 09.12.2021 г. С оглед изхода на спора, искането на ответника за присъждане на разноски е неоснователно.

Така мотивиран, Софийски районен съд

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по предявения от Е. М. Ч., ЕГН *****, с адрес: град, срещу „КИИ БГ ЕАД, с ЕИК, със седалище в град, отрицателен установителен иск с правно основание чл. 124, ал. 1 ГПК, че Е. М. Ч., ЕГН *****, не дължи на ответника сумите, за които е издаден изпълнителен лист от 21.01.2014 г. срещу Г.И.Г., ЕГН *****, по ч. гр. д. № .../... г. по описа на С офийски районен съд, Гражданско отделение, 62 състав, както следва: 1 638,02 лв. – главница, ведно със законна лихва от 15.11.2013 г. до изплащане на вземането, такса в размер на 358,81 лв., лихва за забава в размер на 216,33 лв. за периода 20.07.2012 г. – 12.11.2013 г., и 144,16 лв. – разноски, тъй като няма качеството на наследник на починалия длъжник по изпълнителния лист.

ОСЪЖДА „КИИ БГ ЕАД, с ЕИК, със седалище в град, да заплати на Е. М. Ч., ЕГН *****, с адрес: град, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, сума в размер на 491 лв., представляваща разноски по делото.

РЕШЕНИЕТО подлежи на въззивно обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

ДА СЕ ВРЪЧИ препис от същото на страните на известните им по делото съдебни адреси.

Съдия при Софийски районен съд: _____